
VERSLAG VAN DE EXCURSIE NAAR DE DIGUE NORD TE BOULOGNE (19 SEPTEMBER 1992).

N. SEVERIJNS

Het was extra vroeg opstaan geblazen, om tijdig op de afspraak te zijn in Boulogne. Rond 9.30 uur kwamen we met zijn vijven bijna gelijktijdig toe. Nog even een half uurtje gewacht, maar we waren blijkbaar de enigen die de lange ochtendlijke tocht hadden ondernomen. Dan maar naar beneden, het strand op langs de modderige en kleiachtige klif, en op zoek in de omgeving van de Digue Nord.

Bij de Digue Nord (eigenlijk de aanlegsteiger van een duikboothaven, gebouwd door de Duitsers tijdens de tweede Wereldoorlog), tussen de vele rotspartijen en op het strand in de onmiddellijke omgeving, kan een uitzonderlijk groot en gevarieerd aantal soorten gevonden worden. Op de rotsen groeien heelwat verschillende soorten algen en bij laagwater kunnen zelfs enkele sponzen worden aangetroffen. Bij het aftrekken van het water kunnen in het groot aantal poelen die tussen de stenen en rotspartijen achterblijven veel levende krabben en mollusken gevonden worden. Tenslotte biedt ook de vloedlijn op het naburige strand een grote en boeiende verscheidenheid aan aangespoeld materiaal. Het weer, hoewel niet denderend, viel toch nog behoorlijk mee (zwaar bewolkt maar geen regen).

Hieronder volgt het beknopt verslag van onze vondsten. In totaal hebben we in amper enkele uren tijd meer dan vijftig verschillende soorten waargenomen.

1. ALGAE - WIEREN

Bij de opmerkingen tussen haakjes wordt aangegeven of de soort hoog, laag of in het midden van het getijdengebied voorkwam en of slechts enkele exemplaren werden aangetroffen (E) of dat de soort algemeen (A) of massaal (M) voorkwam.

CHLOROPHYTA - GROENWIEREN

Ulva spec. (E, laag)

PHAEOPHYTA - BRUINWIEREN

Ascophyllum nodosum - Knotswier (E)

Fucus serratus - Gezaagde Zeeëik (E, laag)

Fucus spiralis - Kleine Zeeëik (A, hoog)

Fucus vesiculosus - Blaaswier (A, midden)

Himanthalia elongata - Riemwier (A)

Laminaria digitata - Vingerwier (E, laag)

Pelvetia canaliculata - Groefwier (E, hoog, op rotsen)

Sargassum muticum - Japans Bessenwier (E, laag)

RHODOPHYTA - ROODWIEREN

Chondrus crispus - Iers Mos (E, laag)

Corallina spec. (E, laag)

Griffithsia spec. (E, laag)

Porphyra spec. (M, hoog, uitgespreid op rotsen)

2. PORIFERA - SPONZEN

Halichondria panicea - Broodspoons (1 ex. in de vloedlijn)

Prosuberites epiphytum - Oranje Korstspoons (2 ex., tegen de rotsen, fel-oranje van kleur, slechts enkele millimeters dik, zacht. De grootste bedekte een oppervlak van ongeveer 10x10 cm)

3. CNIDARIA - NETELDIEREN

Actinia aquina - Paardeanemoon (A, Levend tussen de rotsen. 2 types: donkerbruin-rode dieren met blauw-groene verticale streepjes, en donkergroene dieren met smalle verticale banden van blauwe vlekjes)

4. ANNELIDA - GELEDE WORMEN

Arenicola marina - Zeepier (E)

Chaetopterus variopedatus - Perkamentkokerworm (1 ex. in de vloedlijn)

Lanice conchilega - Schelpkokerworm (100-den levende ex., vertikaal in het natte zand bij aftrekkend water)

5. CRUSTACEA - SCHAALDIEREN

CIRRIPEDIA - RANKPOTIGEN

Balanus balanoides - Gewone Zeepok (M, levend op rotsen, krabben en schelpen)

Elminius modestus - Kruisridderpok (M, levend op rotsen)

DECAPODA - KREEFTEN, KRABBen

Cancer pagurus - Noordzeekrab (E, levende ex. in de branding, dode ex. en vervellingen in de vloedlijn. Grootste met een rugschildbreedte van ongeveer 10 cm)

Carcinus maenas - Strandkrab (A, levende ex. onder stenen, dode ex. in de vloedlijn, meestal juveniel. Breedte van rugschild tot ongeveer 2 cm)

Diogenes pugilator - Heremietkreeft (1 levend ex., paarsachtig van kleur, in een poel; in een 2,5 cm hoog huisje van de Purper-slak)

Liocarcinus puber - Fluwelen Zwemkrab (E, levende ex. in de branding, dode ex. en vervellingen in de vloedlijn. 1 volledige vervelling met rugschildbreedte van 50 mm)

Pagurus bernhardus - Heremietkreeft (4 levende ex. in een poel: 1 ex. in een huisje van de Glanzende Tepelhoren en 3 ex. in huisjes van de Gevlochten Fuikhoren)

Porcellana platycheles - Harig Porceleinkrabbetje (E, Levend in poelen tussen de rotsen)

6. BRYOZOA - MOSDIERTJES

Alceonidium spec. - Zeevinger (E, in de vloedlijn, zowel vinger-vormig als wrattig)

Elecira pilosa - Harige Vliescelpoliep (E)

7. ECHINODERMATA - STEKELHUIDIGEN

Asteria rubens - Gewone Zeester (enkele levende ex. met een diameter van 3 tot 5 cm, onder stenen in poelen naast de dijk)

8. MOLLUSCA - WEEKDIEREN

Negen soorten werden levend aangetroffen, waaronder 7 gastropoda. De rotsen waren overdekt met een massa Schaalhorens. Het meest algemeen was natuurlijk *Patella vulgata*, waarvan de grootste exemplaren tot 5 cm lang waren. We troffen ook enkele juveniele *Patella depressa* aan. Het grootste ex. had als afmetingen LxBxH = 11x8x3 mm. De binnenzijde van deze schelpjes is bijzonder mooi: vanaf de oranje top, waarin een blauwe spiervlek zichtbaar is, stralen 11 heldergele banden afgewisseld met evenveel donkerbruine banden, naar de schelprand.

De Tolhorens waren minder goed vertegenwoordigd. We vonden slechts enkele tientallen ex. van de Genavelde Tolhoren *Gibbula umbilicalis*, allemaal 11 tot 12 mm hoog.

De familie *Littorinidae* was dan weer wel massaal aanwezig. De Gewone Alikruik *Littorina littorea* en de Ruwe Alikruik *Littorina saxatilis* waren algemeen. De eerste soort kwam in verschillende kleurvarianties (o.a. donkerrood en heldergeel) voor, terwijl we van de tweede, die hoog in het getijdengebied voorkomt, heelwat vormvarianties opmerkten. Tenslotte vonden we ook een tiental levende Stompe Alikruiken *Littorina obtusata*, telkens grazend op Zeeëik *Fucus spec.* Ze waren tot 9 mm hoog en 11 mm breed, steeds donkeroranje van kleur en bijna volledig met periostracum overdekt. Een tijd lang werd er op de rotsen hoog in het getijdengebied gezocht naar de kleine soort *Littorina neritoides*, maar helaas zonder succes.

Aan de lijst van levend gevonden gastropoda dient tenslotte nog één soort te worden toegevoegd, nl. de Purperslak *Nucella lapillus*, waarvan we echter slechts enkele exemplaren konden vinden. Dat deze soort toch goed gedijt bij de Digue Nord werd bewezen door de drie bosjes eitjes die we opmerkten, alle bestaande uit een 15-tal ovale en rechtopstaande eitjes, elk zo'n 5 mm hoog. Verder troffen we in een poel ook een levende Heremietkreeft *Diogenes pugilator* aan, in een oud huisje van de Purperslak. In

de poelen bij de rotsen werd ook de andere heremietkreeft, *Pagurus bernhardus*, aangetroffen: 3 dieren in een huisje van de Gevlochten Fuikhoren *Nassarius reticulatus* en 1 ex. in de schelp van een Glanzende Tepelhoren *Natica alderi*. Verder in deze poelen ook 1 juveniele (hoogte 30 mm) en beschadigde schelp van de Wulk *Buccinum undatum*. Hoger in het getijdengebied werd tussen de rotsen 1 vers Koffieboontje *Trivia monacha* gevonden.

Natuurlijk waren de rotsen in de getijdenzone ook massaal bevolkt door levende Mossels *Mytilus edulis*. Slechts één andere tweekleppige werd levend aangetroffen, nl. de Tapijtschelp *Venerupis senegalensis*. Naast enkele tientallen kleppen vonden we verschillende levende dieren. De lengte varieerde van 17 tot 45 mm, en de kleur was egaal oranje of wit, terwijl sommige kleppen bovendien gedeeltelijk of zelfs volledig overdekt waren met de mooie, karakteristieke V-vormige figuren.

Kleppen van de Kokkel *Cerastoderma edule*, het Nonnetje *Macoma balthica* en het Zaagje *Donax vittatus* waren algemeen. Levende exemplaren werden echter niet gevonden. Onder een steen troffen we 1 losse beschadigde klep van de Bonte Mantel *Chlamys varia* aan, ongeveer 35 mm hoog.

Op het strand en in de vloedlijn werden verder enkele kleppen van de Witte Boormossel *Barnea candida*, de Rechtsgestreepte Platschelp *Tellina fabula*, de Grote Strandschelp *Mactra corallina* en de Oester *Ostrea edulis* gevonden. Tenslotte vermelden we nog enkele schilden van de Zeekat *Sepia officinalis*, die alle even groot (ongeveer 12 cm lang) bleken te zijn.

9. PISCES - VISSEN

Nerophis lumbriciformis - Wormzeenaald (1 ex.)

In de namiddag zijn we nog even een kijkje gaan nemen op het strand van Wissant, waar behalve massale hoeveelheden diatomeeën tussen de zandribbels niets noemenswaardig werd gevonden, en later ook op het strand van het nabijgelegen plaatsje Strouanne. De meest opmerkelijke vondsten hier (steeds in de vloedlijn) waren honderden eikapsels van de Gevlochten Fuikhoren op een stuk

plastic, honderden Spiraalkokerwormen *Spirorbis borealis* op Knots-
wier, en tenslotte enkele tientallen ex. van het bruinwiertje
Oesterdief *Colpomenia peregrina* en ex. van het roodwiertje *Lauren-
cencia pinnatifida*.

Buizegemlei, 90 (bus 6)
2650 Edegem